

סמל מנהל המחקר החקלאי

תולדות סמל שבעת המינים

הצייר ואיש הטבע אהרון הלוי, צייר את 'שבעת המינים' שאומץ ע"י מנהל התחנה ד"ר יצחק-אלעזרי וילקנסקי (וולקני) כסמל וחותם תחנת הניסיון החקלאית, המכון לחקלאות ולמדע הטבע. הסמל מופיע על כל כתבי העת והפרסומים המדעיים של התחנה שהפכה לימים למינהל המחקר החקלאי, מרכז וולקני, מאז הקמתה בשנות ה-20 ועד היום. אהרון הלוי, עלה לארץ ישראל מרוסיה בשנת 1906, ימי העלייה השנייה. הוא היה שתלן, גן מתכנן ומטפח זנים מראשוני ציירי צמחיית הארץ ונופיה. במרכזו של ציורו המפורסם נראית סלסלה ובה שבעת המינים ובשוליו מצוטט הפסוק מספר דברים פרק ח':

"ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית-שמן ודבש"

אבני דרך בחייו

אהרון הלוי החל את דרכו בארץ ישראל אצל איכרי רחובות. הוא עבד והתגורר במקומות רבים ברחבי הארץ, בגליל, ובירושלים (1912). עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה קבע משכנו במנחמיה (מלחמיה) קרוב לחברו ברוך צ'זיק, שהיה שתלן ומראשוני עובדי תחנת הניסיון החקלאית. בימי השלטון התורכי הצטרף אהרון הלוי אל ברוך צ'זיק שהתמנה לתפקיד הגנן הראשי בדמשק. צ'זיק שתל עצים ופרחים והלוי שהיה גן וצייר, שקד על ציור הנופים. בדמשק הגו צ'זיק והלוי את הרעיון להוציא לאור אלבום של צמחיית ארץ-ישראל ולהקדישו לדב בורוכוב, ממייסדי מפלגת "פועלי ציון" ומנהיגיה. הלוי חזר לארץ, התיישב במושבה כנרת בבית משפחתו של צ'זיק והשלים את ציוריו לאלבום צמחי ארץ ישראל. בשנות ה-20 העביר משכנו לשכונת בורוכוב בגבעתיים. בגינתו טיפח, יחד עם עקיבא אטינגר, זן חדש של תות שדה, עליו זכה, בשנת 1926 בפרס בתערוכה החקלאית. על גבעות רמת גן, שהיה מראשוני מתיישביה, ישב וצייר נופים ופרחי בר למודעות פרסום לשוקולד ולתנובה. בשנת 1929 הוציא לאור את אלבום ציורי הנוף בשם 'ארץ הצבי' אשר התפרסמו ברחבי הארץ ובתפוצות. אחד מציוריו המפורסמים הוא ציור שבעת המינים המכבד את כתלי משרד ראש מינהל המחקר החקלאי, עד עצם היום הזה. מרמת גן עבר אהרון להתגורר בהרצלייה ואף הרחיק עד לאוסטרליה, שם הציג תערוכות נוף ארץ ישראל. בשובו ארצה פתח בתל-אביב חנות פרחים, נטע חורשה ושתל קקטוסים. בשנת 1932 זכה בתחרות לעיצוב גן מאיר בת-אביב (תוכנית שלא התממשה על ידי העירייה כי היתה מורכבת לביצוע).

אהרון הלוי נמנה עם מעצבי הציור הנאיבי של מראות הארץ. בציוריו המדעיים היה דייקן והתייחס לכל הפרטים הבוטניים אותם תיעד. אגף הטבע בבית א.ד. גורדון מעוטר בציורים פרי מכלולו של הלוי, שהיה כמו א.ד. גורדון איש העלייה השנייה. עד יומו האחרון שמר אמונים לנופי הכנרת ולפי רצונו נטמן בבית העלמין בדגניה א' בשנת 1957 כשהוא בן 70 שנה.

הסמל כפי שהופיע על מסמכי המכון לחקלאות ולמדע הטבע - תחנת הניסיון החקלאית, בחסות ההנהלה הצינית בארץ ישראל, משנת 1926

ליקטה וערכה: עמליה ברזילי, מורשת מינהל המחקר החקלאי, מרכז וולקני